

УДК 821.161.2

К72

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Увага! У книжці згадуються росіяни.

*Це художній твір. Усі імена, персонажі, місця та події
є вигаданими. Будь-яка схожість із реальними особами
чи подіями є випадковою.*

- © Костенко Ю. І., 2025
- © Depositphotos.com /Skyrose-Studio, обкладинка, 2026
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2026
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2026

ISBN 978-617-15-1904-6

ЧАСТИНА ПЕРША

1

Вацлав Адамович Ромський був прикро роздратований. Це заважало уважно вислухати клієнтку — хоча невідомо було, чи стане ця молода жінка клієнткою, — тверезо та зважено оцінити ту інформацію, яку вона впродовж останніх хвилин сорока намагалася донести до відомого приватного детектива.

Приватного детектива! Ромський скрушно зітхнув, злегка похитав головою, дивлячись у вікно. Скло було чистісіньке, мовби чарка у святковий день. Знадвору до кабінету повівав доволі свіжий весняний вітерець, але Вацлаву здавалося, що в носі йому весь час смердить музеєм: старим, закинутим музеєм, який ніхто не відвідує, але й ніхто не наважується закрити до бісової мами.

Під вікном жваво рухалися людські постаті. Їх було так багато, що здавалося, ніби в офісах уже було обмаль місць для всіх охочих, і працівники змушені працювати просто неба, бігцем, щось жуєючи, щось наклацуючи в гаджеті, йдучи наосліп, наче підкорюючись таємничому голосу, що нашіптував усе нові й нові інструкції. Сердячись на те, що міркує подібним чином, Ромський роздратувався ще дужче, щиро шкодуючи, що вчора погодився на цю зустріч.

Раптом Вацлав Адамович усвідомив, що в кабінеті тихо, але не міг би сказати напевне, коли саме запала тиша. Він розвернувся до клієнтки, дідько, чи візьметься він за цю справу взагалі? Жінка спокійно чекала на присуд детектива. В її погляді вгадувалася цікавість і трохи розчарування. Зовсім трохи. Вацлавові здалося, що Олесья Михайлець, так звали потенційну клієнтку, незважаючи на відповідь цього неуважного детектива, непохитно вирішила розібратися у справі, бодай і прийдеться пошукати іншого спеціаліста.

Спеціаліста... Що про Ромського їй розповідав Михайло Картагий? І майже напевно щось позитивне. Щось таке, що змусило її звернутися до нього, саме до нього. А його змусило приїхати сьогодні до агенції, відчинити свій кабінет і зануритися в атмосферу якоїсь побожності та маніакальної поваги, чи що? Жоден зі синів, відколи старший Ромський відійшов від справ, не зайняв батьків кабінет, ніби тут стояла його труна або щонайменше надгробок. На полицях та столі досі лежали його теки з документами. Вацлав збирав їх роками, але ж — трясця! — не для того, щоб вони перетворилися на експонат музею! Хіба що таблички з написом «Торкатися руками заборонено!» не було.

Добре, хоч кошук для сміття був порожній, а то могли б і його зберегти. Ромський поморщився, обвівши поглядом кабінет. Ні, пилу тут не було, ніде правди діти — у кабінеті щодня прибирали. Але це було ще гірше, мов за померлим, холера!

Хоча, треба зізнатися, Ромський мав кепський настрій ще до того, як зустрівся тут з Олесею. Ота клята стаття в газеті, яку ніхто ніколи не читав, яку розсовували по

поштових скриньках адепти забороненої в Україні партії і яку зазвичай просто складали на купу, щоб потім здати на переробку. А сьогодні — чому саме сьогодні? — він прочитав статтю, одну єдину, на яку впав погляд, абсолютно випадковий погляд! Містика якась... Але день пішов шкереберть, та хіба лишень день? Цей день? Та де там, здавалося, що все життя похитнулося...

Олесья Михайлець нетерпляче зітхнула, нерішуче посміхнувшись похмурому Ромському.

— Отже, Вацлаве Адамовичу, що мені робити?..

Вацлав важкими долонями провів по обличчю, ніби павутиння в жменю зібрав. Тоді й сам зітхнув, відганяючи надокучливе роздратування, — зрештою, робота завжди допомагала йому — і запропонував, перепросивши:

— Олесю, пройдімося ще раз по фактах. — Чоловік сів за свій стіл, намагаючись не думати про те, скільки ж часу ніхто не сідав на його стілець, хіба сумлінна прибиральниця відсувала. — Ви не проти?

Олесья була згодна, випрямилася в кріслі й теж подивилася на стільницю, де перед Ромським лежали кольорові аматорські фотознімки, трохи побляклі від часу, і примірник газети «Київський шум», яку кияни називали «Київським шумовинням». Друкували в цій газеті матеріали настільки жовті, що не цитували їх навіть у програмі «Битва екстрасенсів». Вацлав Адамович не уявляв навіть, хто купує цей часопис, ніколи, власне, не міркував про це, але портрет такого умовного читача аж ніяк не був схожим на Олесю Михайлець.

Доволі висока, струнка, із чудернацькою асиметричною стрижкою, яка підкреслювала видовжене обличчя і мигдалевидні темні очі. Вдягнена в зручні штани та

светр зі засуканими рукавами, на одному передпліччі татуювання тризуба, на другому — якась пташка, можливо, соловейко. Біля її ніг стояв наплічник, з якого визирали планшет і згорток із тренувальним костюмом.

Вітаючись, Вацлав Адамович не міг не помітити тризуба на руці Олесі і мимоволі запитав:

— УБД?

— Ні, волонтерська сотня, — посміхнулася жінка.

І тут-таки — «Київське шумовиння»? Як манірно казала одна з онучок Ромського у таких ситуаціях: «Серйозно?». Куди вже серйозніше... Він і сам бундючився через статтю в газеті, яка годилася лиш на підпал вічного вогню, отже, не йому випадало з цього кепкувати. І все-таки Вацлав поцікавився:

— Чому ви звернули увагу на це... на цю друковану продукцію?

— Та я, власне, ніколи й не звертала уваги... — ледь помітно ніяковіючи, відповіла Олеся, — я газет узагалі не читаю, соцмереж досить! — вона злегка кивнула на планшет у наплічнику. — Але тут нам привезли корми...

— Які корми? — здивувався Ромський.

— У притулок, — помітивши нерозуміння на його обличчі, пояснила: — У нас притулок для тварин, і нам привезли корми. Звичайні люди, розумієте? А коли вивантажували з багажника, вочевидь прихопили і цю газету. Мабуть, лежала в кузові розстелена чи якимось так... А коли я складала її, то побачила ці фотографії. Ось ці... І прочитала статтю.

— Зрозуміло, — промимрив Вацлав, вдивляючись у світлини під статтею в «Шумовинні».

На одній зображено частини лісу. Про те, що це саме ліс, можна здогадатися по тому, як безладно росли дерева, кущі та підлісок навколо. Якби не друга світлина в газеті, то важко було б збагнути, що настільки зацікавило фотографа, що він вирішив зазнимкувати саме цю галявину. На другому фото можна розгледіти чи то яму, чи то канаву, яка на першій фотографії ледь вгадувалася. Підпис свідчив: «Саме тут знайшли людські рештки». А на третьому знімку Вацлав побачив залишки одягу, а саме напівзотлілі штани та светр, щось ніби схоже на великий плащ і продовгуватий предмет, доволі непевний, щоб так одразу визначити, що воно таке. Найпевніше, здогадався Ромський, цю світлину поцупили з офіційного звіту поліції — надто якісно, неквапно та правильно (навіть пластикові масштабні лінійки були). На фотографії все було на своїх місцях. Можливо, разом з цією поцупили або купили ще й світлини самих людських решток, але комусь не забракло здорового глузду не вивалювати їх на читача «Київського шумовиння». Або хтось не наважився їх «злити» в пресу, тут уже не дізнаєшся напевно, та воно й не потрібно.

— І ви одразу впізнали... — почав був Вацлав.

— Так, я одразу впізнала і батьків плащ, і тубус, який він сам зміцнював тими металевими обідками. Бачите? — терпляче пояснила Олеся.

Вацлав придивився до того продовгуватого предмета. Так, це було схоже на тубус для креслень, які використовували інженери, будівельники і студенти. Трохи потовчений, брудний, незрозумілого кольору, старий, але металеві обручі добре помітні на ньому. Наскільки

Ромський пам'ятав, хоча сам замолоду не використовував тубуси, виробник не робив таких металевих кілець.

— Батько постійно розповідав, що дві пляшки горілки зручно можна вкладати в той тубус, а між ними два плавлених сирки, — засміялася Олеся. — Ви не подумайте, він не п'яничка в нас, просто в юності...

— Розумію, — мимохіть посміхнувся їй Вацлав, — у мене був саквояж, в який ідеально ставали пляшки та ковбаса на закуску. То ви впізнали і плащ? Як?

Він уважніше придивився до клаптика тканини на фото. Так, це міг бути брезентовий плащ, який одягали на риболовлю.

— Придивіться, — Олеся нахилилася до Вацлава, — бачите тут? Плями від фарби, яку розлили на дачі, коли фарбували вікна. Вони схожі на Африканський та Австралійські континенти, які зійшлися разом. Бачите?

Ромський здивовано побачив, що те, що він сприйняв, як бруд або плями крові, насправді доволі точно нагадували контури названих континентів.

— Цікаво, — вимовив він. — І це змусило вас, Олеся, згадати про той випадок, який трапився...

— На весні 1999 року, — полегшено підхопила Михайлець, бо нарешті на її розповідь звернули увагу. — Ми тоді саме приїхали на дачу, відкривати сезон. Знаєте, як це?

— Не дуже, — похитав головою Вацлав, — ми на дачу цілий рік їздимо, але уявити можу. Розповідайте.

— Того року зима була сніжною, холодною, — повела далі Олеся, — тож ми приїхали лиш для того, щоб навести порядок, бо на городі сніг ще лежав. Оглядіться, так би мовити. І одразу побачили, що двері будиночку відчинені...

— Навстіж? — уточнив Вацлав, прагнучи відволіктися від своїх прикрих роздумів.

— Ні, не навстіж, — замислилася Олеся, — а так, ніби причинені. Батько зайшов у будинок першим, а за ним мама...

— А вам скільки тоді було?

— П'ятнадцять, я добре все пам'ятаю, — децю зухвало відповіла жінка. — Я за ними, звісно.

— Цікаво стало? — хитро попитав Вацлав.

— Цікаво, — знизала плечима Олеся, — я завжди була допитливою. Не з лякливих.

— І що ви побачили всередині?

— Розгардіяш. Наче там, ну... побилися, чи що. Скрізь розбиті речі, розкидані меблі і кров. Уже давно засохла, але було зрозуміло, що це кров...

— А в містечку був сторож чи наглядач? — спитав Ромський.

— Був, проте радше для годиться, — відмахнулася Олеся. — Та й наш будиночок далеко від воріт, де сидів той наглядач. Я так вже розумію, що він міг би побачити або чужу автівку, або чужих людей.

— А якщо це був хтось знайомий?

— Або знайомий, — погодилася Олеся, — або місцевий. Вони знали, як із села крізь поля та посадки пройти. Навпростець. Так от, батько поїхав у те село...

— Як воно називається?

— Прийми, поїхав і повідомив про такий випадок. До вечора ми просиділи на дворі, або в автівці. Щоб не попусувати місце злочину, — жінка зневажливо пирхнула. — Ми ж законслухняні громадяни! Розумієте, якби хтось просто пограбував будиночок, то